

dr hab. Agnieszka Łukaszewska, prof. UP
Wydział Sztuki
Uniwersytetu Pedagogicznego
im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Kraków, 20.07.2023

**RECENZJA DOROBKU ARTYSTYCZNEGO ORAZ DZIEŁA
HABILITACYJNEGO DR MARTY MIASKOWSKIEJ
SPORZĄDZONA W ZWIĄZKU Z POSTĘPOWANIEM HABILITACYJNYM
W DYSCYPLINIE SZTUKI PLASTYCZNE I KONSERWACJA DZIEŁ SZTUKI, NA
WNIOSEK RADY DYSCYPLINY AKADEMII SZTUK PIĘKNYCH W WARSZAWIE
NA PODSTAWIE UCHWAŁY z dnia 27.04.2023 r.**

Dr Marta Miaskowska jest absolwentką Wydziału Edukacji Artystycznej w Poznaniu, na którym obroniła dyplom magisterski w Pracowni Grafiki prof. Andrzeja Nawrota w 2008 roku. W 2011 r. obroniła doktorat w ówczesnej dziedzinie sztuk plastycznych i dyscyplinie artystycznej sztuki piękne, na Wydziale Sztuki Mediów i Scenografii Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Tematem doktoratu były *Próby rozstrzygnięcia dylematów etycznych za pomocą dzieła sztuki. Współczesność przekazu audiowizualnego*, a promotorem prof. Prot Jarnuszkiewicz. W 2018 r. ukończyła Akademię Filmu i Telewizji w Warszawie, gdzie kształciła się jako scenarzystka. Obecnie jest zatrudniona na stanowisku adiunkta na Politechnice Łódzkiej, w Instytucie Architektury Tekstyliów (od 2018 r.). W swoim doświadczeniu zawodowym, które powiązane jest z twórczością, habilitantka wykazała także pracę w studio wideo w Grupie Radiowej Agory, Agora S.A., a także w latach 2008-22 niezależną współpracę ze znaczącymi, polskimi teatrami: Teatrem im. W. Bogusławskiego w Kaliszu, Lubuskim Teatrem w Zielonej Górze i Teatrem Dramatycznym w Warszawie. Swoje doświadczenia zawodowe w teatrze, przy produkcjach filmowych, działaniach komercyjnych, wskazuje jako istotne dla zdobywania umiejętności, rozwoju i kształtowania postawy twórczej oraz dla dydaktyki.

Dr Marta Miaskowska jest bardzo aktywna artystycznie w kraju i na arenie międzynarodowej, brała udział w kilkudziesięciu wystawach - indywidualnych oraz zbiorowych, licznych projektach. Warto wymienić: *Istota bytu*, Galeria Wieża Ciśnień, Kalisz 2006, Stadt Galerie, Bensheim, Niemcy, 2006, Międzynarodowe Biennale Grafiki Ignis 5a Biennial International d'art. Grafic, Francja, 2008. Ma na swoim koncie realizacje filmowe i teatralne, programy telewizyjne, m.in.: współpraca przy realizacji *Kobiety w mundurach*, Canal+, 2016 r. (pierwsze miejsce za odcinek 5 na Festiwalu Fly Film w 2016 r.), *In Touch*, film prezentowany na festiwalach m.in. w Nowym Jorku, Grecji, Filipinach (własna fabuła), reklamy dla Microsoftu (producent, menager, reżyser). Doświadczenia filmowe i praca przy realizacji produkcji filmowych była dla dr Marty Miaskowskiej ważnym doświadczeniem, jak pisze w autoreferacie, powrót po latach pracy przy filmach do działań artystycznych był dla niej zaskakujący, czy wręcz trudny. Można powiedzieć, że uczyła się na nowo delektować systemem pracy, w którym twórca sam odpowiada za koncepcję, fabułę, przygotowania, realizację i ekspozycję. Z pewnością dzięki takim doświadczeniom czy refleksjom jej działania artystyczne stały się jeszcze bardziej dojrzałe i w pełni świadome na wszystkich etapach.

Dr Marta Miaskowska jest laureatką konkursów plastycznych oraz filmowych, m.in. Stypendium Kapituły im. Rodziny Kulczyków i Departamentu Kultury Marszałka Województwa Wielkopolskiego, II miejsce za najlepszy film multimedialny na I Multimedia Szajna Festiwal. Jest też autorką wielu tekstów, publikowanych w czasopismach, monografiach mono i wieloautorskich: Kwartalnik naukowy: *Rynek – Społeczeństwo – Kultura*, nr 4, *Sztuka a media* – artykuł, Czasopismo naukowe: *Sztuka i dokumentacja*, nr 21, *Obrazy rzeczywistości w kulturze 2.0 Nowa perspektywa obserwacji w twórczości Józefa Robakowskiego* – rozdział, Monografia naukowa: *Kultura, media i społeczeństwo w czasie pandemii COVID-19. Nowe zasoby sztuki wideo online. Teatr w czasach zarazy* – rozdział. Były one bazą do pracy nad monografią zgłoszoną jako wchodzącą w skład dzieła habilitacyjnego. Jak sama autorka zauważa w autoreferacie, niektóre wątki zostały w niej rozwinięte.

W swojej twórczości dr Marta Miaskowska posługuje się różnymi mediami. Jest artystką interdyscyplinarną, a głównym obszarem jej działań są wideo, grafika, scenopisarstwo oraz reżyseria. Jest Artystką zaangażowaną społecznie, porusza tematy związane z komunikacją międzyludzką, ważnymi na świecie wydarzeniami, ale też sprawami z bliższej perspektywy człowieka, uczuciami, emocjami, rolą kobiety i jej ciała. U podstaw jej inspiracji artystycznych znajduje się obserwacja drugiego człowieka, jak przyznaje w autoreferacie „Wszystkie prace i kolekcje artystyczne z różnej perspektywy go podglądają i analizują”. W swoich działaniach habilitantka stara się przełamywać stereotypy, poszukiwać niekonwencjonalnych połączeń i rozwiązań wokół nowych mediów, balansuje i bada granice sztuk wizualnych.

OCENA OSIĄGNIĘCIA NAUKOWEGO BĘDĄCEGO PODSTAWĄ UBIEGANIA SIĘ O NADANIE STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO

Jako osiągnięcie naukowe będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Marta Miaskowska wskazała cykl multimedialny *CZĄSTKI* oraz autorską monografię *SOCIAL NET ART. Paradygmat sztuki nowych mediów w dobie web 2.0*. Zestaw prac jest podsumowaniem jej artystycznych doświadczeń, wykorzystującym umiejętności warsztatowe oraz stanowiącym dojrzały komentarz współczesnej rzeczywistości, porusza temat kobiecego ciała. Myślę, że te dwie warstwy – koncepcyjna oraz realizacja, są w twórczości habilitantki równie istotne, nierozzerwalnie ze sobą splecione i nie sposób ich rozpatrywać osobno – np. instalacji bez autorskiego komentarza i znajomości kontekstu. To jest mocny atut dr Marty Miaskowskiej, wrażliwość i sprawność warsztatowa, która umożliwia jest wykonanie realizacji plastycznych w różnych technikach oraz wiedza i umiejętność wnikliwej analizy zjawisk ujęta w naukowy tekst (monografia). Obie te warstwy bez wątpienia miały wpływ na siebie w procesie powstawania, pisania oraz realizacji prac wizualnych, determinowały swój kształt, by finalnie ukształtować się w dzieło o znacznym rezonansie społecznym.

Cykl *CZĄSTKI* stał się dla dr Marty Miaskowskiej polem eksperymentów i poszukiwania nowych rozwiązań wokół tematu człowieka, czyli był realizacją w pełni zgodną ze wskazanym w autoreferacie artystycznym *credo* habilitantki. Temat ciała kobiecego pojawiał się we wcześniejszych pracach, przede wszystkim w pracy doktorskiej, lecz w serii *CZĄSTKI* autorka poddała go usystematyzowanej analizie. W szczególności interesował ją wątek zawłaszczenia ciała kobiet przez, jak pisze: „macierzyństwo, małżeństwo, normy społeczne, rodzinę, opinię publiczną, sztukę, media, chorobę, czas”. Celem działań jest wyrażenie przez habilitantkę sprzeciwu wobec tych procesów. Sztuka jest dla niej wyjątkowym narzędziem, które może uruchomić reakcję społeczną wobec zasygnalizowanych problemów. Jako artystka dąży do wyzwolenia z konwencji na wszystkich płaszczyznach, artystycznej i czysto ludzkiej. Do projektu zaprosiła kobiety, które były rozpoznawalne medialnie. Swoim gościom wykonała odlewy wybranych części ciała. W studio starała się stworzyć atmosferę, która sprzyjała rozmowom, otwarciu na osobiste zwierzenia, refleksje. Dr M. Miaskowska, niczym lekarka, psycholożka, czy też kosmetyczka wysłuchiwała i nakładała gipsową masę do sporządzenia odlewów, a następnie metaforycznie zdejmowała ze swoich rozmówczyń, za pomocą artystycznych działań, ich traumy. Kobiety symbolicznie przekazywały artystce swoje historie i odlewy – dowody zawłaszczenia swojego ciała. Kolejnym etapem było niszczenie tych odlewów, stanowiło to dopełnienie swego rodzaju *katharsis*. Rozmowy, praca z odlewami zostały zarejestrowane i zmontowane w krótki film – całość trwa 15 minut. Może on stanowić tło do odsłuchiwanym, przy użyciu słuchawek, poszczególnych opowieści bohaterki. Opowiadają o narzuconym im rolom. Autorka także dołączyła do zestawu swoją nagraną historię.

Bardzo podobną metodę pracy zastosowała w swoim projekcie doktorskim pt. *W stronę integracji cienia. Kobiety foto-rytuał* dr Aleksandra Młynarczyk-Gemza¹. Koncepcja i metody pracy są niezwykle podobne – dr A. Młynarczyk-

---

¹ Aleksandra Młynarczyk-Gemza. *W stronę integracji cienia. Kobiety foto-rytuał*. Rozprawa doktorska, Wydział Sztuki, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Promotor: dr hab. Maria Wasilewska, Kraków, 2021

Gemza zaprosiła do projektu kobiety, które następnie fotografowała w studio, tworząc intymną atmosferę przeprowadzała też z nimi wywiady. Powstała seria fotografii, której celem był sprzeciw wobec narzuconym kobietom przez społeczeństwo, patriarchy i media kanonom piękna, z zebranych wywiadów powstał krótki film. Celem działań doktorantki było, jak wskazuje, zwrócenie uwagi na problem kobiety, „(...) która poprzez restrykcje patriarchalnej kultury, nie czuje się zdolna, by w pełni akceptować własne ciało”. Przyznam iż zaistniałe podobieństwo wzbudziło mój niepokój, lecz analiza dat realizacji oraz upowszechnienia wykazała, że obie autorki tworzyły swoje prace niezależnie, nie znając ich. Inne są także wizualne rezultaty, użyte media i przede wszystkim badane zakresy tematyczne. Oba projekty mogą też współbrzmieć, podejmując w odmienny sposób istotne kwestie związane z kobiecością.

W dokumentacji procesu powstawania cyklu *CZĄSTKI* dr Marty Miaskowskiej można zauważyć, jakie fragmenty kobiecego ciała były odlewane i które zostały wskazane przez kobiety biorące udział w projekcie jako zawłaszczane. Są to twarz, jej fragmenty, nogi, piersi czy też ramiona. Interesującym i poruszającym etapem pracy oraz wystawy są pokruszone, gipsowe odlewy. Po rozbiciu ich, autorka ponownie, mozolnie skleić je, odtwarzając skorupy, by ponownie oddać je do dyspozycji i destrukcji widzom w trakcie wernisażu.

Prace wchodzące w skład osiągnięcia habilitacyjnego dotyczą zagadnienia mediów społecznościowych. Analiza metod pracy ujawnia jak obie ścieżki – praktyczna i teoretyczna są ze sobą spójne. Jak pisze dr Marta Miaskowska, to efekt „dwutorowego zagłębiania przeze mnie wątku sztuki socjalnej”. Podejmowane w działaniach wizualnych aspekty tematu, dopełnia i rozwija w książce. Habilitantka systematyzuje w niej zjawiska sztuki w sieci, wykorzystując ankiety, analizuje i opisuje nowe zjawiska.

Już wcześniej dr Marta Miaskowska tworzyła swoje prace tak, aby widzowie byli ich integralną częścią, byli odbiorcami, ale jednocześnie mieli wpływ na kształt

działa, jego modyfikację. Projekt *CZĄSTKI* ma zadanie autoterapeutyczne, ma pomóc uzdrowić zarówno zaproszone goście, społeczeństwo, autorkę, jak i odbiorcę.

CZĄSTKI zostały upowszechnione na wystawie w Łodzi w 2022 r., a także w POSK Gallery w Londynie w 2022 r. POSK, to skrót od Polskiego Ośrodka Społeczno-Kulturalnego. Jest on polską instytucją kultury działająca w Londynie, największym centrum polskiej społeczności Wielkiej Brytanii.

Monografia *SOCIAL NET ART. Paradygmat sztuki nowych mediów w dobie web 2.0.* funkcjonuje w obiegu ogólnopolskim, jest dostępna w sprzedaży m.in. w księgarni Empik, Znak, PWN i wielu innych.

Dokumentacja przygotowana przez habilitantkę jest zaprojektowana funkcjonalnie i estetycznie, zamieszczone reprodukcje oraz dokumentacja prac w odpowiedni sposób ukazują jej dorobek. W wersji cyfrowej, po kliknięciu w wyznaczone obszary otwiera się link w przeglądarce i można zapoznać się z materiałem filmowym oraz audio. W klarowny sposób wyszczególnione i opisane zostały prace zrealizowane przed i po doktoracie, cykl zgłoszony jako dzieło habilitacyjne, publikacje, dydaktyka. Brakuje jednak, mimo zaznaczonych przez autorkę założeń składu i wprowadzonego porządku, standardowej, syntetycznej listy wystaw indywidualnych oraz zbiorowych, realizacji filmowych czy nagród. Można jednak te wiadomości wyłuszczyć z opisów w części w autoreferacie.

Na uwagę zasługuje aktywność dr Marty Miaskowskiej w pracy organizacyjnej oraz dydaktycznej na uczelni, brała udział w wielu projektach unijnych, szkoleniu zagranicznym np. w University Collage London, stale podnosi swoje kompetencje dydaktyczne. Jest inicjatorką współpracy z zagranicznymi ośrodkami, prowadzi w nich warsztaty, m.in. w Escuela Superior de La Rioja w Hiszpanii w 2019 r., Escola Superior de Artes e Design w Portugalii.

Biorąc pod uwagę zasięg odbioru prac dr Marty Miaskowskiej, ich jakość oraz poziom merytoryczny należy uznać, że wywarły one znaczący wpływ na kulturę i wniosły wkład w rozwój dyscypliny.

KONKLUZJA

Dorobek artystyczny dr Marty Miaskowskiej oraz cykl prac wskazany jako osiągnięcie naukowe będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego oceniam pozytywnie.

Dr Marta Miaskowska w cyklu multimedialnym *CZĄSTKI* oraz autorskiej monografii *SOCIAL NET ART. Paradygmat sztuki nowych mediów w dobie web 2.0* łączy dwie warstwy swojej twórczości – rozważania teoretyczne oraz sferę wizualną. Obie, współtworzą postawę twórczą i dzieło o znacznym rezonansie społecznym. Jej książka funkcjonuje w obiegu ogólnopolskim i dostępna jest w prestiżowych księgarniach, zaś cykl prac *CZĄSTKI* został upowszechniony na wystawie o zasięgu międzynarodowym. Habilitantka poszukuje niekonwencjonalnych rozwiązań w obszarze nowych mediów, eksploruje granice sztuk wizualnych. Dzięki doświadczeniu, wiedzy, umiejętnościom oraz zaangażowaniu jej artystyczna wypowiedź jest celnym komentarzem współczesnych realiów.

Potwierdzam iż dr Marta Miaskowska spełnia wymogi zawarte w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r., poz. 478 z późn. zm.) i popieram wniosek o nadanie jej stopnia doktory habilitowanej w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki, a także wnoszę o jego dalsze procedowanie.

dr hab. Agnieszka Łukaszewska

